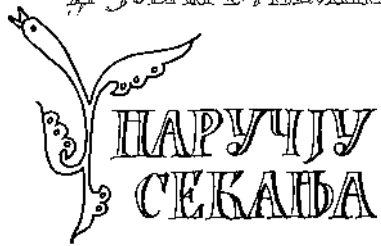

ДР ЈОВАН БУКЕЛИК

Уредник
МАНОЈЛО ВУКОТИЋ

Лепотом књиге бавио се
БОЛЕ МИЛОРАДОВИЋ

ДР ЈОВАН БУКЕЛИЊ

ПАРУЧЈУ
СЕБАЊА

ПРЕДГОВОР

„Душа се отивара йойуш лошоса, с лайицама безбројним“
Халил Џубран, арапски и амерички песник

Синопис мојих мемоарских казивања дуго је припреман. Није било колебања. Настојаћу да буду попут сунчаног сата, који броји само сунчане дане. Даћу предност ведријим догађајима.

Сунчани сат поручује: „Без сунца ћутим!“

Ја неке тужне тренутке прећутим. Тихујем!

Сећања могу бити непрецизна „као бројање звезданог неба“.

Кренуо сам и трчим „маратон натрашке“, ка сећањима.

Како писати животопис живота састављеног од мноштва „расутих прича“, када си често ношен дечачком зачуђеношћу и спонтаном разиграношћу?

Нешто домаштам, нешто младалачки досањам између конкретног и слућеног, видљивог и домаштаног, стварног и ирационалног.

Китим речи и дане једино игром своје маште, која се током писања кочоперно разбокори...

Чекам, некад нестрпљиво и дуго, да ми у „госте дође реч“, лепа, истинита, снажна, садржајна.

Дивим се Тони Морисон, дами црне пути, првој добитници Нобелове награде за књижевност, која је „научила речи како да плешу, вртоглаво, сетно, сензуално, блиставо“.

„Сећање је једини рај из кога не можемо бити прогнани“, тврдио је Марсел Пруст.

Повремено, на крилатом Пегазу, осећам се удобно. Навиру ниске сећања. Буде се трагови памћења у мозгу, потиснути али не и заборављени...

Некад нестрпљиво дозивам музе са брда Парнаса. Парнас је далеко и високо. Не чује ме.

Питам се и стрепим да ли Пегаза можда „јашем наопачке“, попут сликара Милорада Бате Михајловића.

Инспирације умеју да пркосе. Умеју да спавају.

Како их буде песници?

Како забранити музама да спавају?

Шта чинити кад сахну надахнућа?

Ово је мала ода, „одица“ делу моје прошлости, надасве онима које сам волео и који су волели мене, и људима и догађајима који су допринели да не усахнем у тегобама, да тихујем у туговањима, да не посустањем у невољама и препрекама у маратонском корачању, да не потонем у бујицама и вртлозима страха, којих је било на претек, да одболујем преране смрти драгих особа.

Туговања, неспокоје, страхове и, посебно, деликатне дилеме стављао сам у бункер, а пред светом показивао насмејано, фасадно Ја, орно за шалу, смех и подсмех, благу иронију.

Викенди до родног села прави су сусрети са сећањима. Пред поноћ, огрнут тишином на коју једино пси лају док село спава, будим успомене које су попут „плодне баште – да би цветала мора се свакодневно неговати“.

Тумарам по „колоплету успомена“ и, речено песниковом метафором, „... кроз тишину у којој се мисли разговетно чују“.

Шта са успоменама које се не чују, потиснуте дубоко, у неким угловима мрака, несвесног и недоступног, резервоара истине.

Чекам да ми о себи и другима, налик сновиђењу, у наручје бану сећања и успомене.

Расуте причике светиљке ума окупиће у сазвежђе.

Речи зује. Неке ме пробуде, неке развеселе, неке убоду.

Држим се Сенекине поруке: „Немој дозволити језику да грми, ако ти снага шапуће“.

Покушавам да одгонетнем остатке сећања, успомена или неког сна.

Истине облаче разнолике одоре.

То сам и чинио.

Давни записи у вијугама мозга заискре, проговоре и придруже се маратону, омеђе маршруту мог маратона:

- Од сеоске авлије до Лесковачке гимназије;
- од Лесковачке гимназије до београдског Медицинског факултета;
- од првих младалачких песама до Удружења књижевника Србије;
- од доктора наука до члана Академије медицинских наука и Српске краљевске академије научника и уметника.

Не дам да ми у корачници маратона речи лутају у маглинама.

У „чинодејству“, реч примерена мојој посвећености професији, научен сам да пацијента гледам „са оком у мозгу и срцем у души“.

Професија ми није покрала душу. Искрено верујем није ме окрзнуо ни „вирус лудила“, за који шаљивције и злбници одани предрасудама, верују да је специфичан и намењен психијатрима.

Нема ме међу 357 менталних поремећаја у класификацији Америчке психијатријске асоцијације.

За мото књиге одабрао сам речи Халила Џубрана, лепу и језгровиту метафору: „Душа се отвара попут лотоса, са латицама безбројним“.

Ја то у овој исповести чиним са својом душом, одшркинувши је, мало.

Покушао сам да од мноштва причица, мемоарских новела, расутих по мом сећању, склопим мозаик једног дела мог животописа.

Одахнух, убеђен да сам завршио маратон, скинуо са успомена сребрнату патину и натерао их да се пробуде, разбокове, да засветле „ми-рор“ (огледала) неурони мозга и да их гледам као на позоришној сцени.

Препустих се тишини. Нека увире.

„ЦИО СВИЈЕТ МОЖЕ ДА СТАНЕ У ЗРНО ЗАВИЧАЈА“

Жарко Команин, књижевник

Новосаграђена кућа у родном селу

СЛОВО О РОДОСЛОВУ

Према књизи „ПРЕЗИМЕНА У ЦРНОЈ ГОРИ“, аутора Вукоте Миљанића и Акима Миљанића, БУКИЛИЋИ потичу из Роваца и Горње Мораче, а затим Кличева, Никшића и Пожње (сада Бијелог Поља).

Од два рала земље и без куће није се могло живети у Црној Гори. Настаје масовно исељавање Ровчана у Србију. Највише Ровчана тражило је исељење после ослободилачких ратова 1876–1878.

Досељавање Љешљана из Љешанске нахије у Ровца традиција веже за кнеза Богдана Војнића Љешљанина, који се доселио из Љеша (Албанија) право у Љешанску нахију. Због неког убиства преселио се у село Војинић, одакле се после извесног времена вратио у Љешанску нахију. Када су Турци почели да продиру и у Зету, направили су му насиље на слави, због чега их он и његови синови поубијају, побегну у Ровца и населе се на Лијешњу.

Од четири сина кнеза Богдана у Лијешњу су се развила самостална братства: Вуковићи, Јанковићи, Јокловићи, Перишићи, Јововићи и Букилићи (Стеван Поповић: Ровци и Ровчани – „Коло“, Никшић, „Унирекс“, Подгорица, 1977). (Из села Лијешње, на северу Роваца, мој дјед Мињо Букилић, у Србији „прекрштен“ у Букелић, и баба Јоша, рођена Булатовић, дошли су у Србију 1906. године).

Његошеви стихови „Шћепана Малог“ верно осликавају Ровца и Ровчане: „Ако није мјесто за живљење, а оно је мјесто за причање; причање је души посланица“.

Традиција се негује годинама.

Академик Матија Бећковић рече: „У Ровцима нема социјалне већ моралне хијерархије“.

Досељавали су се у Србију (Топлица, Јабланица и Косово), крајем 19. и почетком 20. века.

Само мој отац Видак и његови синови (Јован, Илија и Никола), грешком у једном слову носе презиме БУКЕЛИЋ. Рођени стриц Ћорђе презива се Букилић.

Моја породица: баба Јоша са најмлађим унуком Николом у наручју, мајка Наја, отац Вуџак. У другом реду: Илија и Јован

(У расејању „расеје“ се и понеко слово).

Дјед Мињо (Милован) Букелић, са женом Јошом и некрштеном ћеркицом послат је 1906. године на далек пут, у Јабланицу, у село Церницу, десетак километара удаљеном од Лесковца.

Кренули су из племена Роваца, а са собом су понели само неопходне ствари, новорођену бебу и решење којим се упућују у Србију.

(Баба Јошин брат Живко Булатовић, са женом Симаном, упућен је на Косово, село Горњи Сврачак, код Вучитрна, где су и умрли, не оставивши потомке).

Пут Миња и Јоше био је дуг. Пешачили су до града Прокупља, селима Топлице.

Када су се примакли селу Каре, за њих необичној равници, сунце је већ зашло и примицало се вече. Морали су да траже коначиште.

Несвакидашњи и дирљив догађај баба Јоша испричаће много година касније. Био је то први радосни тренутак на путу ка новом дому. Тај тренутак назваћу правим именом КУМ КРСТИЋ.

(Комисија за насељавање досељеника под бројем 135, 30. јуна 1906. године додељује „просторе земљишта на уживање“, који се налазе у атару села Церница, Среза Јабланичког, Округа Врањског, у укупној величини од пет хектара и 21 ара; у Поседовној пријави налази се кућа под бројем 86 и две зграде, као и земљиште за које стоји нечитко написано „тешка иловача“. Пријаву је потписао Влајко Пеић).

Село Церница добиће ново име Карађорђевац.

Сачувано је и Старатељско писмо: „Како је Мињо Букелић из Карађорђевица, округ Врањски, умрли, по себи оставио малолетну децу, синове Видака и Ђорђа и кћери Драгињу и Јелу и удову Јошу, то старатељски судија Лесковачког суда, поставља удову Јошу за главног старатеља, а Влајка Пеића за помоћног старатеља.

Кад деца постану пунолетна тада ће се они од старатељства овог разрешити“.

N

По доласку у село шест година „кући се дом“. Требало је крчити церову шућу и мучити се са „тешком иловачом“, како би дошли до плодне оранице.

Изродиће четворо деце.

Ђед Мињо кренуће у рат. Из рата се неће вратити.

На Церу записано је његово име.

Ниједно од деце није га запамтило.

Нема његове фотографије. Можда је, осим у војничкој буквици, није ни имао. Живи у успоменама оних који су га познавали и волели.

Баба Јоша, пуних пет деценија удовица, тихо и достојанствено подносила је свој бол. Сузе су биле ретке. Пожртвовано је неговала своју децу, четворо ратне сирочади.

Од државе добила је инвалидску потпору.

У данима рата спаљена је архива и у њој платна књижица, па је баба Јоша добила оригинално и љутито Уверење.

„Управа Општине Турековац у Турековцу, под бројем 1341, од 21. маја 1942. на молбу Јоше, удове Миње Букелића, из села Карађорђевица, Управа Општине Турековац у Срезу Лесковац издаје

УВЕРЕЊЕ

Да је молила Јоша, удова Миња Букелића, из села Карађорђевица, своју ратну платну књижицу пре 18. септембра 1941. године предала овој управи ради исплате инвалидске потпоре и да је иста – његова ратна платна књижица на дан између 19. и 20. септембра 1941. г. када је од комунистичких бандита спаљена општинска архива и сагорела имаочева књижица.

Уверење ова Управа издаје молиоцу ради регулисања инвалидске потпоре и тражења дупликата ратне платне књижице – без наплате таксе“.

Председ. Оп. Управе
Ц. Стојановић

Н

Глад, сиромаштво, притиснут црногорским брдима међу којима је мало плодне земље натерали су Перишу Јовановића, оца мог ђеда Спасоја, да напусти завичај и крене у Србију, која је са добродошлицом прихватила своје нове становнике.

Бројна фамилија МИРОВИЋ: у средини ђеда Спјасоје (са брковима), десно баба Сига, јоре лево кћер Наја

Периша је на путу ка новом завичају Топлици и селу Коњарнику кренуо са крхком женом и нејаким синчићима Петком и Милосавом.

У сеобама неко изгуби слово у презимену, неко лични идентитет и презиме, а неко драгу или вољену особу. У наслеђе свима ће остати идилична сећања, идеализоване приче, носталгија и жал за завичајем... По-времено и понека суза!

На путу Периши умире жена.

Уз помоћ добрих људи сахрањена је негде, крај неке цркве.

Периша није имао снаге да прича о сеоби и несрећи. О смрти своје супруге кратко би рекао: „Пресвисла је од туге и страха“.

Међу становнике Топлице и села Коњарника уписан је под презименом Мировић.

Периша Мировић ожениће се други пут. Са невестом Ристом изродиће синове Спасоја и Мирка и кћер Грану.

Ђедо Спасоје оженио се Сидом, чији су родитељи из Црне Горе донели презиме Петровић, а у селу Ђуровцу, испод планине Пасјаче, добиће презиме Видовић.

Скромног земљишног поседа, али богати породом: шест кћери и два сина!

Најстарија Спасојева и Сидина кћер је моја мајка Ната.

Оцу Видаку, тихом и марљивом пољопривреднику и мајци Натаи, вредној домаћици, понекад ватреној, родиће се три сина: Јован, Илија (најпре секретар, а затим директор Берберско фризерске задруге Београд) и Никола (физиотерапеут у Институту за медицину спорта у Београду).

Моја супруга Анђелија рођена је у породилишту у Дубровнику, јер у Котору није било породилишта. Кћер Ане и Илије Млинаревича

Баба Јовша

*Породица суйрује Анђелије: седе мајка Ана и оџац Илија,
стоје сесџира Маџилда, браџи Андрија и Анђелија*

ћа, которског столара на гласу. После Анђелије родиће се Матилда (Тилда), дипломирани студент оријенталистике и брат Андрија (Адо), поморац, „капо од макине“.

Анђелија је из Боке и са Јадрана у Београд донела плаве очи, од мајке лепоту, а од оца доброту. Завршила је Економски факултет у Београду. Запослила се у „Југопетролу“. У пензију ће отићи као заменик финансијског директора Интерне банке финансијског сектора „Југопетрола“.

Мајка Ана сачувала је грб далеких предака „пл. Чулић од племена Лапчани“ (Текст „Хрватска племена од 12. до 16. стољећа“. Југословенска академија знаности и умјетности, Загреб).

Кардиохирурзи су нам обезбедили: Анђелији пејсмејкер, „водич срца“, а мени три бај паса, три моста, да лакше боравимо и не залутамо на Универзитету трећег доба.

N

Током прошлог и овог столећа наше богато родословље било је окићено већим бројем девојчица него дечака (16 девојчица и 10 дечака).

Богат број за радовање. Али...
Импозантан број потомака у свим породицама деценијама се смањивао.

Реминисценција праћена септом!

Синови Иван и Срђан након Математичке гимназије дипломирали су на Електротехничком факултету, као и њихове супруге Јелена и Снежана.

Под нашим кровом техничка интелигенција – електроничари.

Анђелија и ја аналфабете у веку електронике и нанотехнологија.

Радујемо се одрастању унука Милице, Катарине и Луке, одличним ученицима. Хвалимо их обазриво и „дозирано“, надамо се у „терапијским дозама“.

Брату Илији и снахи Милки родиће се син Зоран и кћер Маја.

Брат Никола и снаха Живка обрадоваће се јединици Биљани.

Стрицу Ђорђију и стрини Ружици „на свет су дошли“ близанци Драган и Слободан.

Ујаку Миру и ујни Марији (Митки) родили су се син Миран и кћери Душанка (Душка) и Јелка.

У браку тетке Драгиње и тече Павла родили су се кћер Косовка и син Миодраг.

Тетка Јела и теча Живко крстили су два сина Радомира и Гојка.

Тетки Ради и течу Кости, који су ме током мојих студентских дана дочекивали добродошлицом и увек укусном храном радост је приредио син Никола.

Тетки Даници, коју сам прогласио најлепшом тетком и течи Драгољубу живот су чиниле лепшим три кћери: Душанка, Милена и Љубица.

Тетки Божани и течи Јанезу тесна соба у бараци била је довољно пространа да у њој, више месеци станујем. Катарина је њихова јединица.

Војничка исправа („буквица“)